

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ ЗДО №6 «Рута»

від «04» вересня 2026 року

№ 28-О

В.К. Кенія Катрич

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у ЗДО №6 «Рута»

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає систему заходів, правила, процедури та алгоритми дій щодо запобігання, виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, зокрема булінгу (цькування), у ЗДО №6 «Рута» (далі — Заклад).

2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658, Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513, Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 (у редакції наказу МОН від 18.06.2026 № 961), та інших актів законодавства у сфері захисту прав дитини.

3. Дія Положення поширюється на всіх працівників Закладу, вихованців, їхніх батьків або інших законних представників, а також інших осіб у частині їх взаємодії з дітьми під час перебування у Закладі або участі у заходах, організованих чи співорганізованих Закладом.

4. Положення застосовується до випадків, що сталися у приміщеннях та на території Закладу, в укритті, а також під час заходів поза межами Закладу, організатором або співорганізатором яких є Заклад.

5. Терміни у цьому Положенні вживаються у значеннях, визначених законодавством України. Булінг (цькування) розглядається як одна з форм насильства; встановлення факту вчинення булінгу (цькування) належить до компетенції суду.

6. Основними принципами діяльності Закладу є забезпечення найкращих інтересів дитини, повага до її честі та гідності, нульова толерантність до насильства, недискримінація, конфіденційність, своєчасність реагування, недопущення повторного травмування дитини та міжвідомча взаємодія.

II. Мета і завдання системи запобігання та протидії насильству

7. Метою системи є створення безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та жорстокого поводження з дітьми, раннє виявлення ризиків, своєчасне реагування та недопущення повторення таких випадків.

8. Основними завданнями є: формування культури поважної і ненасильницької взаємодії; підвищення обізнаності працівників і батьків; навчання дітей відповідно до віку безпечного вираження емоцій та звернення по допомогу; виявлення ознак і ризиків насильства; забезпечення доступних способів повідомлення; оперативне реагування; психологічна та психолого-педагогічна підтримка; аналіз причин і умов виникнення інцидентів; взаємодія з уповноваженими органами.

III. Заходи із запобігання насильству та жорстокому поводженню

9. Запобігання насильству є постійним системним процесом і здійснюється відповідно до річного плану заходів Закладу та планів роботи педагогічних працівників і практичних психологів.

10. У Закладі проводяться інформаційні, просвітницькі, виховні та психологічні заходи з питань безпечної взаємодії, поваги до відмінностей, емпатії, ненасильницького спілкування, попередження агресії, конфліктів і булінгу.

11. Педагогічні працівники систематично спостерігають за характером взаємодії дітей, звертають увагу на повторювані прояви агресії, приниження, висміювання, відторгнення, залякування, фізичного чи іншого насильства, різкі зміни поведінки та інші ознаки неблагополуччя.

12. Працівникам забороняється застосовувати до дітей фізичні покарання, принизливі висловлювання, залякування, погрози, образливий тон, примус, дискримінаційні практики або інші дії, що порушують права, честь і гідність дитини.

13. Працівники Закладу проходять ознайомлення з цим Положенням та періодичне навчання щодо розпізнавання ознак насильства і порядку реагування.

14. Батькам та іншим законним представникам надається інформація про правила безпечної взаємодії, ознаки насильства, способи повідомлення Закладу та контакти служб допомоги.

IV. Способи подання та реєстрація повідомлень

15. Повідомити про можливий випадок насильства, жорстокого поводження з дитиною або булінгу (цькування) може дитина, її батьки або інші законні представники, працівник Закладу чи інша особа, якій стали відомі відповідні обставини.

16. Повідомлення може бути подано: усно директору або уповноваженому працівнику; письмовою заявою; засобами телефонного зв'язку; електронним повідомленням на офіційні засоби електронного зв'язку Закладу; шляхом подання

паперового повідомлення у визначеному Закладом місці. Дитині забезпечується можливість звернутися по допомогу у доступний для неї спосіб.

17. Кожне повідомлення, що надійшло керівнику Закладу, реєструється у день його надходження у Журналі обліку повідомлень про можливі випадки насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

18. Повідомлення, отримане у вихідний, святковий, інший неробочий день або в позаробочий час, реєструється у перший наступний робочий день.

19. Під час реєстрації фіксуються дата і час надходження, спосіб отримання, відомості про заявника (якщо вони відомі), короткий зміст повідомлення, відомості про дитину/дітей та подальші дії. Доступ до таких відомостей обмежується відповідно до законодавства.

20. Відсутність письмової заяви не є підставою для бездіяльності працівника або керівника, якщо їм стали відомі ознаки насильства чи жорстокого поводження з дитиною.

V. Дії працівника у разі виявлення ознак насильства

21. Працівник Закладу, який виявив ознаки насильства або жорстокого поводження з дитиною, зобов'язаний невідкладно: припинити насильство, якщо це можливо без створення додаткової небезпеки; за потреби надати домедичну допомогу та викликати екстрену медичну допомогу; звернутися до органів Національної поліції у випадках, передбачених законодавством; повідомити директора Закладу; повідомити батьків або інших законних представників дитини, крім випадків, коли вони є ймовірними кривдниками.

22. Працівник не проводить власного розслідування, не вимагає від дитини багаторазово відтворювати обставини події, не здійснює тиску та не ставить навідних запитань.

23. Якщо дитина самостійно повідомляє про насильство, працівник спокійно вислуховує її, забезпечує безпеку, не висловлює сумнівів чи звинувачень і невідкладно передає інформацію директору.

VI. Дії директора після отримання повідомлення

24. Директор розглядає кожне зареєстроване повідомлення протягом однієї доби з дня його реєстрації.

25. У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною директор невідкладно забезпечує припинення насильства та безпеку дитини, за потреби — надання медичної допомоги, а також здійснює повідомлення батьків або інших законних представників (крім випадків, коли вони є ймовірними кривдниками), уповноваженого підрозділу Національної поліції та служби у справах дітей у строки та спосіб, установлені законодавством.

26. Директор забезпечує інформування інших уповноважених органів у випадках та порядку, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513.

27. Не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення, за наявності передбачених законодавством підстав, директор забезпечує скликання засідання комісії з розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

28. Якщо за результатами первинного розгляду ознак насильства не виявлено, інформація аналізується на предмет наявності ризиків насильства та визначаються профілактичні заходи для недопущення їх реалізації.

29. Якщо повідомлення стосується директора Закладу, воно передається засновнику або відповідному органу управління освітою для здійснення передбачених законодавством дій.

VII. Комісія з розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною

30. Комісія не є постійно діючим органом Закладу. Її персональний склад формується для розгляду конкретного випадку та затверджується наказом директора відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513.

31. Склад комісії формується з урахуванням обставин конкретного випадку та вимог законодавства. До роботи комісії не може залучатися особа, щодо якої надійшло повідомлення як про ймовірного кривдника, або особа, яка має конфлікт інтересів.

32. Метою роботи комісії є забезпечення найкращих інтересів і безпеки дитини, з'ясування обставин у межах компетенції Закладу, визначення потреб сторін у допомозі, причин та умов, що сприяли виникненню випадку, та заходів для недопущення його повторення.

33. Комісія не встановлює юридичний факт вчинення булінгу (цькування) та не підміняє діяльність органів досудового розслідування, суду, служби у справах дітей чи інших уповноважених органів.

34. Робота комісії, її засідання, рішення, протоколювання, строки та взаємодія зі службою у справах дітей здійснюються відповідно до Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513.

VIII. Особливості роботи з дитиною

35. Усі дії щодо дитини здійснюються з урахуванням її віку, рівня розвитку, стану здоров'я, комунікативних можливостей та найкращих інтересів.

36. Дитині забезпечується право бути вислуханою. Факт вислуховування, форма його проведення та основний зміст висловленої дитиною позиції фіксуються у матеріалах розгляду відповідно до законодавства.

37. Під час спілкування з дитиною не допускаються залякування, звинувачення, примушування до відповіді, навідні запитання, обіцянки, які працівник не може виконати, а також багаторазове опитування про травмуючі події.

38. Для дітей з особливими освітніми потребами та/або порушеннями комунікації забезпечуються доступні способи висловлення позиції та необхідна підтримка.

ІХ. Запобігання та реагування на булінг (цькування)

39. Система запобігання та протидії булінгу є складовою загальної системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поведінню з дітьми у Закладі.

40. Повідомлення про можливий булінг реєструється і розглядається за правилами цього Положення та Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом МОН України від 28.12.2019 № 1646 у чинній редакції.

41. Під час оцінювання ситуації враховуються ознаки насильства та можливі ознаки булінгу, зокрема повторюваність поведінки, характер взаємодії сторін, заподіяна або потенційна шкода та інші обставини, визначені законодавством.

42. Незалежно від того, чи буде надалі юридично встановлено факт булінгу, Заклад зобов'язаний реагувати на виявлені прояви та ознаки насильства і забезпечувати безпеку та підтримку дітей.

Х. Психологічна та психолого-педагогічна підтримка

43. Практичні психологи у межах професійної компетентності забезпечують психологічний супровід дітей, які постраждали від насильства, стали його свідками або демонструють стійку агресивну поведінку, а також консультують батьків і педагогічних працівників.

44. Педагогічні працівники забезпечують підтримувальне та безпечне середовище, спостерігають за станом і взаємодією дітей та виконують погоджені заходи підтримки.

45. За потреби Заклад сприяє отриманню дитиною та сім'єю допомоги від відповідних соціальних, медичних, психологічних, правоохоронних та інших служб.

ХІ. Конфіденційність, захист персональних даних та зберігання матеріалів

46. Інформація про дитину та обставини випадку використовується виключно з метою захисту її прав та законних інтересів і передається лише особам та органам, які мають законні підстави для її отримання.

47. Працівники не мають права поширювати відомості про дитину, сторони випадку або матеріали його розгляду серед інших батьків, дітей, працівників, у соціальних мережах чи іншим стороннім особам.

48. Реєстраційні та інші матеріали щодо повідомлень і розгляду випадків зберігаються у спосіб, що унеможливорює доступ сторонніх осіб, із дотриманням законодавства про захист персональних даних та діловодство.

XII. Відповідальність та контроль

49. Директор Закладу забезпечує функціонування системи запобігання та протидії насильству, затверджує це Положення, забезпечує його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення працівників та контроль за виконанням.

50. Заступник директора з організації освітнього процесу Добробабенко Анастасія Ігорівна спільно з практичними психологами Дмитрієвою Валерією Володимирівною, Іваненко Оленою Сергіївною та Куліченко Оленою Володимирівною забезпечує організаційно-методичний супровід профілактичної роботи відповідно до наказів і планів Закладу.

51. Кожен працівник несе персональну відповідальність за виконання обов'язків щодо невідкладного реагування на відомі йому ознаки насильства або жорстокого поводження з дитиною у межах, установлених законодавством.

52. Положення переглядається у разі зміни законодавства, виявлення потреби за результатами аналізу практики його застосування або за рішенням директора.

ФОРМА ОБЛІКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

про можливі випадки насильства та/або жорстокого поводження з дітьми

№	Дата, час	Спосіб надходження	Заявник	Дитина/ група	Короткий зміст	Кому передано / первинні дії	Примітка

Примітка. Форма обліку може вестися у паперовій та/або електронній формі. Доступ до неї надається лише уповноваженим особам. Вона не замінює документів, передбачених законодавством для розгляду конкретного випадку.

ФОРМА ПОВІДОМЛЕННЯ

про можливий випадок насильства та/або жорстокого поводження з дитиною

Кому: директору ЗДО №6 «Рута» _____

Від кого (за бажанням/якщо відомо): _____

Контактні дані: _____

Дата і орієнтовний час події: _____

Місце події: _____

Відомості про дитину/дітей: _____

Опис відомих обставин (що сталося / які ознаки виявлено):

Особи, яким можуть бути відомі обставини: _____

Чи потребує дитина невідкладної допомоги: _____

Інша важлива інформація: _____

Дата подання: _____

Підпис (за наявності): _____

КОРОТКИЙ АЛГОРИТМ ДІЙ ПРАЦІВНИКА

у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною

1. Негайно припинити небезпечну ситуацію, якщо це можливо без ризику для дитини та інших осіб.
2. Оцінити стан дитини; за потреби надати домедичну допомогу та викликати екстрену медичну допомогу.
3. У випадках, передбачених законодавством, невідкладно звернутися до органів Національної поліції.
4. Невідкладно повідомити директора Закладу.
5. Повідомити батьків або інших законних представників дитини, крім випадків, коли вони є ймовірними кривдниками.
6. Не проводити власного розслідування і не допитувати дитину. Якщо дитина говорить сама — спокійно вислухати, не ставити навідних запитань і не змушувати повторювати розповідь.
7. Зберігати конфіденційність. Не обговорювати випадок із сторонніми особами, іншими батьками чи дітьми.
8. Надалі діяти за вказівками директора та відповідно до законодавства і цього Положення.